

45 Přírodní památka Bílé kameny

Výměra: 0,58 ha

Vyhlášeno: 1964

Nadmořská výška: 385–410 m

Území obce: Rynoltice

Úzký kaňon mezi bloky.

Nápadná skupina skal při hlavní silnici z Liberce do Nového Boru, u osady Jítrava. Skály z jemného, stejnoměrně zrnitého pískovce byly vymodelovány do tvarů, díky kterým získaly lidový název Sloní kameny. Na vrcholové části se nachází skalní mísa s odtokovým kanálkem, pod vrcholem pak několik pseudokrasových jeskyněk. Květena lokality je mimořádně chudá, na skalách se vyskytuje pouze brusnice brusinka (*Vaccinium vitis-idaea*), vřes obecný (*Calluna vulgaris*), mechrosty, lišejníky a pouze místy se uchytily borovice lesní (*Pinus sylvestris*) a bříza bělokora (*Betula pendula*). Bílé kameny leží na naučné stezce Lužické a Žitavské hory a jejich vysoká návštěvnost urychluje proces zvětvávání a zanechává na „hřbetech slonů“ nesmazatelné stopy.

Přírodní památka Bílé kameny.

Spravuje Správa CHKO Lužické hory, tel.: 487 762 356

46 Přírodní rezervace Velký Vápenný

Výměra: 24,50 ha

Vyhlášeno: 1972 (rozšířeno 1997)

Nadmořská výška: 625–790 m

Území obce: Rynoltice, Bílý Kostel n. Nisou

Rezervace zahrnuje společenstva původního horského kleno-bukového lesa ve vrcholové poloze Velkého Vápenného (770–790 m n. m.) a společenstvo květnatých bučin na devonských vápencích. Částečně rozpadlý vrcholový prales se dnes postupně daří obnovovat dosadbami jedle, buku a klenu. V bylinném patře jsou nápadné porosty kapradin, přechody ke klimaxové smrčtině indikuje čarovník alpský (*Circea alpina*) nebo sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*). V navazující květnaté bučině roste árón plamatý (*Arum maculatum*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), pižmovka obecná (*Adoxa moschatellina*), orchidej hlístník hnízdák (*Neottia nidus-avis*), kapradina laločnatá (*Polystichum aculeatum*) a celá řada dalších v okolí vzácných

bylin. Na lokalitě žije velké množství zákonem chráněných druhů živočichů – jmenujme např. holuba douprňáka (*Columba oenas*), krahujce obecného (*Accipiter nisus*), slepýše křehkého (*Anguis fragilis*) nebo ještěrku živorodou (*Zootoca vivipara*). Nejzajímavějšími druhy měkkýšů jsou skelníčka karpatská (*Vitrea transsilvanica*) a blyštivka skleněná (*Perpolia petronella*), v minulosti tu byla nalezena vřetenatka šedavá (*Bulgarica cana*).

V rezervaci jsou chráněny i podzemní krasové prostory a povrchové krasové či pseudokrasové jevy. Jeskyně Západní patří k nejvýznamnějším krasovým jeskyním severních Čech a současně je důležitým zimovištěm netopýrů, např. silně ohroženého netopýra velkého (*Myotis myotis*), netopýra ušatého (*Plecotus auritus*) nebo kriticky ohroženého vrápence malého (*Rhinolophus hipposideros*), v jehož případě se jedná o nejsevernější výskyt v ČR. Vrstva grafitického fylitu ve větším ze dvou lomů je významným paleontologickým nalezištěm.

Krápníková výzdoba v Západní jeskyni.
Foto Daniel Horáček.

Netopýr ušatý (*Plecotus auritus*).
Foto Daniel Horáček.

Spravuje Krajský úřad Libereckého kraje, tel.: 485 226 428